TELEPÜLÉSKÉPI RENDELET MÓDOSÍTÁSÁNAK LEÍRÁSA

Szalkszentmárton településképi rendeletének módosítását testület nevében Káposztás Tibor Szalkszentmárton polgármestere kezdeményezte. A község hatályos településképi rendelete az épületet nem tartalmazza.

ÉRTÉKVIZSGÁLAT
Szalkszentmárton Jókai utca 1. hrsz: 96 telken álló épület helyi védelem alá helyezéséhez

Szalkszentmárton településképének védelméről szóló 22/2017.(XII.7.) önkormányzati rendeletének 4.§ (1) bekezdése értelmében a
„A helyi védelem feladatai:
a) a különleges oltalmat igénylő településszerkezeti, településképi, táji, építészeti, néprajzi, településtörténeti, régészeti, művészeti, műszaki-ipari-agrár szempontból helyi védelemre érdemes
aa) településszerkezetek,
ab) épületegyüttesek,
ac) épületek és épületrészek, építmények,
ad) utcaképek és látványok,
ae) műtárgyak, szobrok, emlékművek, síremlékek felkutatása”

5.§ (2) bekezdése alapján
„A helyi egyedi érték védetté nyilvánítása vagy helyi egyedi érték védettség megszüntetésének kezdeményezéséhez a javaslattevőnek az alábbi dokumentumokat kell csatolnia
a) helyi egyedi védett érték esetén:
aa) helyszínrajz,
ab) utca és házszám vagy helyrajzi szám megjelölése,
ac) a helyi építészeti örökség részét képező egyedi értéket bemutató, részletes, jól értelmezhető fotódokumentáció,
ad) a helyi építészeti örökség részét képező egyedi érték rendeltetésének, használati módjának leírása,
ae) növényegyed, növénycsoport vagy fasor esetén karakter- és állapotleírása,
af) a helyi egyedi védelemre vonatkozó javaslat rövid indokolása,
ag) a helyi egyedi védelem megszüntetésére vonatkozó javaslat részletes indokolása

HELYSZÍNRAJZ

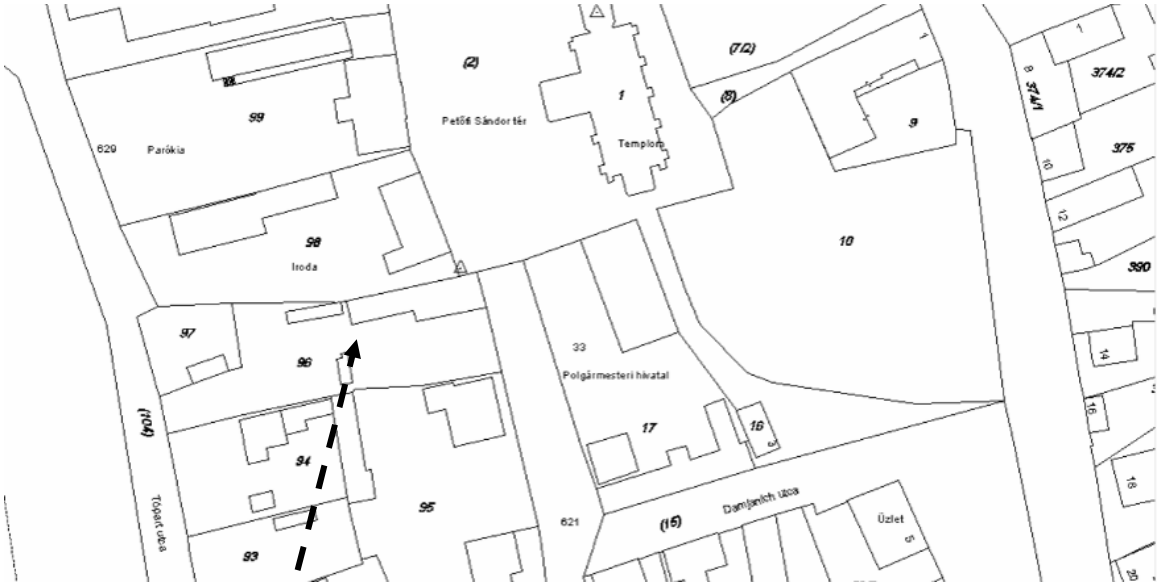

96 hrsz a mai és az 1880. évi Kataszteri térképen

ISMERTETÉS

T e l e p ü l é s k é p , k ö r n y e z e t i i l l e s z k e d é s

Szalkszentmárton Szász Mária mb.főépítész és munkatársai által 2017-ben készült és jóváhagyott településképi arculati kézikönyve egyértelműen alátámasztja, hogy a 98 hrsz-ú telken álló épület a történeti településközpont szerves része, bár műszaki állaga, homlokzati felületkezelése és színezése korrigálásra szorul.

„A településen meglepően sok és funkciójában megmaradt tornácos épület van. Ezek változatos oszlopkialakításukkal a falukép szempontjából meghatározó építészeti elemek”

MŰEMLÉKI KÖRNYEZET-TÖRTÉNETI TELEPÜLÉSKÖZPONT

A műemléki környezetben a hosszan elhúzódó Petőfi téren 3 db műemlék van, Petőfi Sándor emlékkiállítás, Református templom, Községháza. Itt található a Petőfi szobor, I. világháborús, II. világháborús szobor, Szent Márton szobor is. Az 1928-ban készült artézi kutat közadakozással 2012-ben helyreállították, ami a főút mellett a tér északi sarkán van. Az utcai bútorok, kertészeti elemek a 70-es évekből, gondozottan megmaradtak, kerítések szép téglapilléres, kovácsoltvas betétekkel, melyek felújításra szorulnak. Szépen gondozott, fásított környezet, a kisebb szintkülönbség is kiemeli a környezetből, zöldszoknyát ad a templomnak. A nagy parkoló is a keleti részhez kapcsolódik, így nem okoz konfliktushelyzetet a Petőfi térrel, ami mellett sorakoznak fel a műemlék épületek.

Az épületek állaga közepes, meghatározó a fehér vakolat és szürke lábazat, a részletek korrigálásokra szorulnak. A területen belül főleg közintézmények találhatók.

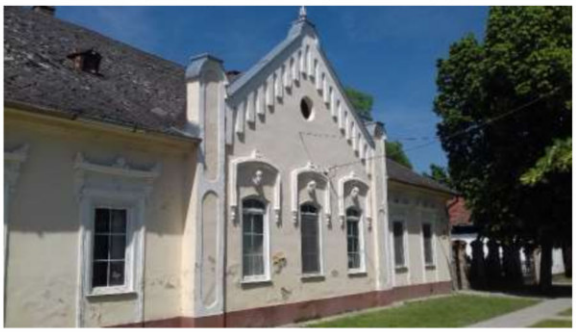

(98 hrsz-ú telek épülete a felső fotósor jobb szélső képén)

1. MŰEMLÉKI KÖRNYEZET MŰEMLÉKI ÉPÜLETEKKEL

Szalkszentmárton területén három országos védettség alatt álló műemléki érték van: Petőfi Sándor Emlékkiállítás épülete, Református templom, Községháza. Az épületek környezete is védett. Védetté nyilvánított régészeti lelőhely nem található, de a nyilvántartott régészeti lelőhelyek száma: 47. Új épület, építmény építése, műtárgyak, szobrok elhelyezése esetében szakmai véleményező testület szakértői állásfoglalása szükséges.

Magasság: az utcai homlokzat magasság legnagyobb értéke 4,5 m, gerincmagasság: legfeljebb 8 m, oromfal maximális szélessége 6,60 m.
Tetőhajlásszög: 40-45 fok.
Tetőforma: tetőfelépítmény, bonyolult tetőszerkezet kialakítása nem megengedett, oromfalas nyeregtető, részben kontyolt, teljesen kontyolt tető. Anyaga természetes égetett agyag, bádogos szerkezet.
Telepítés: Kialakulthoz igazodó, egyedi elbírálással.
Színek: A műemléki területen a fehér szín a meghatározó, lábazat színe: szürke különböző árnyalatban. Ablak körüli tagozat eltérő szín lehet, a főszínhez közeli árnyalat.
Kerítések: Téglapillér, tégla lábazattal max 60 cm magas, betét kovácsoltvas, vagy az eredeti állapot helyreállítása.
Kertek: Tájidegen növényzet nem kerülhet beültetésre, hiányzó fasor pótlása esetén a KNPI által ajánlottak közül válasszunk.
Erkélyek, tornácok: Ha romos állapotba került tornác van, azt felmérni és az eredeti mintájára új tornác megépítése, a mennyezeti résszel együtt szükséges.
Ajtók-ablakok: Osztott, fa ablak, nyílászáró színezése természetes, natúr fa, vagy a környezetbe illeszkedő hagyományos színek (fehér, zöld, barna ill. a szürke árnyalatai), h) az ablakok külső árnyékolására a spaletta, vagy zsalugáter ajánlott, redőnyszekrényt csak rejtett kivitelben, a nyílászáróval azonos színben lehet alkalmazni.
Homlokzatképzés: vakolt kis szemcseméretttel, lábazat lábazati vakolattal, lábazati festéssel
Részletek: kerti építmény fa szerkezetből, natúr színű cserépfedéssel, magastetős kialakítással készülhet, Színterv szükséges minden átalakításhoz, vékony burkolólapok vagy hasított kő alkalmazása lábazatként, vagy az ablakok körül nem megengedett,

Az egész műemléki környezetben az Önkormányzat elővásárlási joggal élhet.

É p í t é s z e t i é r t é k
A történeti térkép és a melléképület mestergerendáján fellelhető 1801. évszám alapján feltételezhető, hogy a 96 hrsz-ú telken már a XIX. században is állt épület. A mai telek két kisebb összevonásából jött létre.
Mai megjelenése XX. század első harmadából való módosabb parasztház példája.
Hagyományos háromosztatú (szoba, konyha, kamra) főépület tornáccal.
Az épület tájházzá alakításra alkalmas.

FOTÓK

Utcaképi helyzet

Tornác

Tornác oszlop és ablak részlete

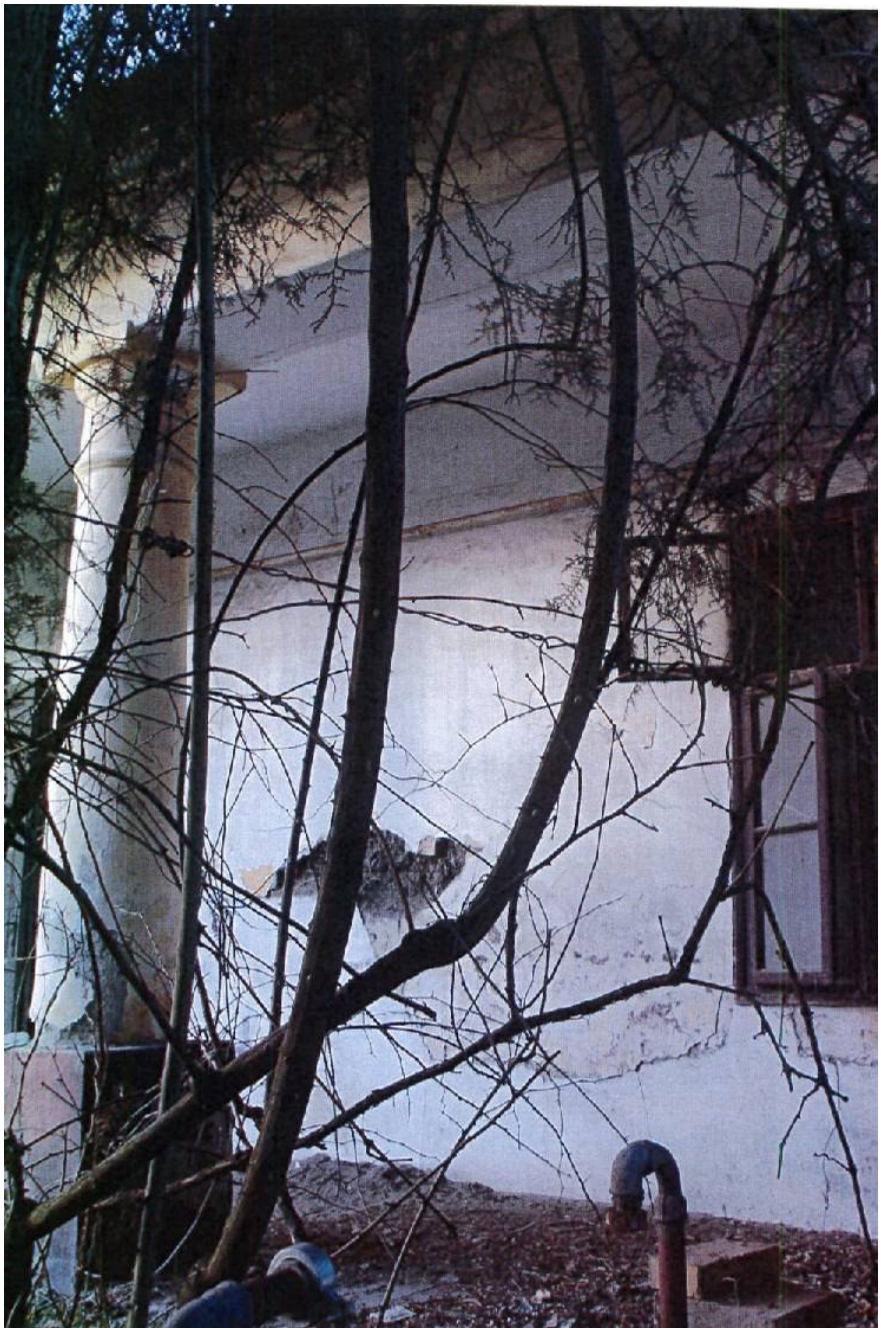

Szalkszentmárton Község Önkormányzata Képviselő-testületének
…/2021. (...) önkormányzati rendelete Szalkszentmárton településképének védelméről szóló 22/2017. (XII.7.) önkormányzati rendelet módosításáról

Szalkszentmárton Község Önkormányzatának Képviselő-testülete a településkép védelméről szóló 2016. évi LXXIV. törvény 12. § (2) bekezdés a)-h) pontjában kapott felhatalmazás alapján, az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdés a) pontjában meghatározott feladatkörében eljárva, a véleményezési jogkörében eljáró Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal Állami Főépítész, a Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal Építésügyi és Örökségvédelmi Főosztály Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság és a Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság, továbbá a partnerségi egyeztetés szabályairól szóló 11/2017.(IV.27.) önkormányzati rendelet szerinti partnerek, valamint Szalkszentmárton Község Önkormányzata Szervezeti- és Működési Szabályzatáról szóló 14/2014.(XII.19.) önkormányzati rendelet 33. §-ában biztosított véleményezési jogkörében eljáró Ügyrendi Bizottság véleményének kikérésével a következőket rendeli el:

1.§

Szalkszentmárton településképének védelméről szóló 22/2017. (XII.7.) önkormányzati rendelet 1. melléklete e rendelet 1. melléklete szerintiekkel egészül ki:

2.§

E rendelet a kihirdetését követő napon lép hatályba.

Káposztás Tibor
polgármester

Halászné dr. Borbély Anett jegyző
tartós távollétében: Mezőné Kalán Éva
vezető főtanácsos

1. melléklet a …/2021. önkormányzati rendelethez

(Helyi védettségű épületek, épületegyüttesek, szobrok, emlékművek felsorolása)

5. Lakóház Jókai utca 1. hrsz: 96/1

5. lap-SZALKSZENTMÁRTON-HELYI VÉDETTSÉGRE JAVASOLT

Eredeti rendeltetés: Lakóház

SZALKSZENTMÁRTON Jókai utca 1. Lakóház	Helyrajzi szám	96/1
	Védelem foka	V1

Építési idő: XIX. század első harmada

Védelem indoka: Műemléki környezetbe illő eredeti építészeti elemeket tartalmazó épülete

Helyszínrajz

Leírás: A mai elhelyezkedésben 1880-ban már állt lakóépület a telken. Vélhetően a XX. század első harmadára tehető átépítés eredménye a mai épület. Az 1970-es években megvalósított homlokzati felületet és színezést érintő felújítástól eltekintve a népi építészeti értékek hordozója. A községháza műemléki környezetébe illeszkedő épület: tömege, tornácának kialakítása és eredeti építészeti elemei okán védelemre érdemes.

Állaga: Leromlott, eredeti utcai homlokzati kialakításának építési idején járatos visszaépítésével felújítandó.

Felvevő: Szilberhorn Erzsébet okl. építész 2021.